

mener jeg, at en saadan Lovgivning maa nøje overvejes og ordentlig undersøges.

Derfor foreslaar jeg, at denne Sag ikke afgøres af den danske Rigsdag, før den er ordentligt oplyst, og er der noget Omraade, hvor der trænges til en reel og grundig Oplysning om Mulighederne for at komme frem ad den Vej, saa er det netop her. Derfor vil jeg foreslaa, at denne Bestemmelse bliver undersøgt i en Kommission; thi dette vidtrækkende og for vor Landholvgivning betydelige Spørgsmaal maa klares helt af, saaledes at den danske Rigsdag, inden den vedtager en Lov af denne Art, er klar over, hvor langt den rækker, og hvor meget man naar ved en Ekspropriationslovgivning som den herforeslaaede. For mig er der ingen Tvivl om, at selve Tanken om Ekspropriation er rigtig. For mig er der heller ingen Tvivl om, at naar den Tanke bliver sat rigtigt i System, og man faar at vide, hvordan den kan udføres uden at krænke nogen berettiget Interesse, saa er der en Mulighed for netop ad den Vej at oprette en Række Landbrug i Danmark billigere og bekvemmere, til Skade for ingen og til Gavn for Landet. Men Sagen maa gennemføres ud fra de Hensyn, jeg her i mine Bemærkninger har gjort opmærksom paa.

Helt anderledes stiller det sig med Spørgsmaalet om Ekspropriationsret til Oprettelse af Husmandsbrug, nye Hjem. Der kan Beliggenhedsforholdet aldrig volde Vanskelighed, og der er der Mulighed for at tage de praktiske Hensyn, som man altid ved en Lovgivning som denne maa tage. Man kan for det første, som Lovforslaget udtrykker det, ekspropriere fra Ejendomme, hvor man driftsmæssigt ingen Skade gør derved. Vi kan uden at overdrive sige, at vi har en Mængde Landbrug, som udmærket godt, uden at der hverken skete Forringelse i Bygningernes Værdi eller driftsmæssigt skete mindste Skade, kunde afstaa Halvdelen af deres Jord. Vi har i Danmark en Mængde Landbrug, som man udmærket godt kunde anvende til Udstykning med det halve af Landbrugsarealet, uden at der paa dette Omraade skete mindste Tab. Der er heller ikke Tvivl om, at Lovforslaget, som det foreligger, er forstandigt og klogt affattet, idet man ogsaa tager andre Midler i sin Tjeneste. Man prøver paa dels at købe Ejendomme, der kommer til Tvangsauktion, hvad jeg ligesom det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard lægger mindre Vægt paa, dels at opkøbe Jord; naar Tilfældet byder Betingelser for, at Staten uden synderligt Tab kan erhverve Jord til Op-

rettelse af Husmandsbrug, er der jo ingen Mennesker, der tænker paa at ekspropriere.

Om den Ændring, der er foreslaaet i Forhold til det tidligere fremsatte Forslag, hvorved Statens Jordlovsudvalg som saadan er foreslaaet sat i Stedet for det i tidligere Lovforslag foreslaaede Udvalg, skal jeg kun bemærke, at det vil blive et overordentlig stort Arbejde for Statens Jordlovsudvalg, men jeg tror alligevel, det vil være rigtigst at lægge dette Arbejde dør, fordi vi gennem Jordlovsudvalgets Kontor og Oplysninger har Forudsætninger for at administrere det bedre, end et nyoprettet Udvalg vil være i Stand til. Jeg takker Landbrugsministeren for den Tillid, han igennem dette Forslag viser overfor Jordlovsudvalget. Jeg vil give det ærede Medlem Hr. Ulrich Ret i, at som Forslaget er affattet, vil det blive en Uriaspøst for Formanden for Statens Jordlovsudvalg, som jeg for mit Vedkommende ikke ser hen til med Begejstring. Men ingen kan jo regne med i Administrationen af Jordlovs- og Udstykningssager at vinde Tak eller Paaskønnelse; man maa dør gaa sine egne Veje og prøve at gøre det saa godt og retsindigt, som det er gørligt, og jeg kan trøste det ærede Medlem Hr. Ulrich med, at det er heller ikke altid, man møder de velvilligste Smil, naar man kommer i Præstegaarde og paa Lensgaarde for at faa den Jord, som Loven hjemler os Ret og Adgang til at udstykke.

I § 9, som angaar Reglerne for Erstatningen for den eksproprierede Jord, er der foretaget en Forandring, som jeg gerne vil gøre et Par Bemærkninger til. Der foreslaas her, at man for den eksproprierede Jord skal give en Erstatning, der er Grundværdien ansat af de kommunale Vurderingsmyndigheder med et Tillæg af indtil 10 pCt. for Brugsafsavn. Denne Paragraf er i mine Øjne umulig. Den er umulig, fordi den ved sin Affattelse vil give en Erstatningsregel, som slet ikke kan holde Stik retslig set. Man vil gentagne Gange komme ud for det Forhold, at en hel Del af de Kulturforbedringer, som en Jordejer har gennemført paa sin Mark, og som ikke er optaget i Jordværdiansættelsen af de kommunale Myndigheder, strækker sig langt over de Procenter, som er beregnet for Brugsafsavnet. Jeg tror derfor, at denne Paragraf i sin nuværende Affattelse ikke vil være brugelig, fordi den vil gøre Uret overfor en Række Jordbrugere.

Derimod er jeg uenig med det ærede Medlem Hr. Ulrich, naar han med et spøgefuldt Tonefald siger, at det var en køn Erstatning den, som en Jordbruger kunde faa, naar han fik Erstatning paa Grundlag af